

Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL)
Pirkanmaan piiri ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi
p. 040 515 4557

MUISTUTUS

8.10.2018

SLL:n Tampereen yhdistys ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
sll.tampere@gmail.com
p. 044 956 5340

Tampereen kaupunki
- ympäristö- ja rakennusjaosto
kirjaamo@tampere.fi

Viite: Dnro TRE: 5441/11.01.02/2018

Asia: MUISTUTUS YIT INFRA OY:N TAMPEREEN KOKONKALLION LOUHINNAN JA MURSKAUKSEN YMPÄRISTÖLUVAN MUUTTAMISESTA

YIT Infra Oy hakee Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaostolta olennaista muutosta Tampereen Kokonkallion louhinnan ja murskauksen ympäristölupaan.

Muutokset koskevat louhinnan ja murskauksen lupamääräysten toiminta-aikojen laajentamista sekä luvan siirtämistä nykyisen YIT Infra Oy:n nimiin (aiemmin Lemminkäinen Infra Oy). Lisäksi asfalttiaseman toiminnot jätetään pois ympäristöluvasta, ja toiminnan aloittamiseen haetaan lupaa muutoksenhausta huolimatta.

Vastustamme kaikkia laajennuksia (pidennyksiä) louhinnan ja murskauksen toiminta-aikoihin, sillä pidämme niitä ympäristönsuojelulain (527/2014) vastaisina. Perustelemme tätä jäljempänä. Vastustamme myös toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta. Mielestämme voimassaoleva lupa voidaan siirtää YIT Infra Oy:n nimiin ja poistaa asfalttiaseman toiminta luvasta.

KHO totesi vuonna 2010 (KHO:2010:38), ettei Kokonkallion louhintaan ja murskaukseen sovelleta harkinnanvaraista ympäristövaikutusten arviointia. Mielestämme tilanne alueella on sittemmin muuttunut, kun Kokonkallion läheisyyteen (etäisyys nykyisen louhoksen reunaan vajaan 700 m) on perustettu Kintulammin luonnonsuojelualue, jonka retkeilykäyttöä on myös kehitetty merkittävästi. Kintulammin vierailee nykyisin jopa 40 000 ihmistä vuodessa, mikä on moninkertainen määrä aiempaan nähden. Jos alueen ympärille haetaan jatkossakin maa-aines- ja ympäristölupia kallion louhinta- ja murskaushankkeisiin, niihin tulisi nähdäksemme soveltaa YVA-menettelyä, koska yhdessä niillä on huomattavia haitallisia vaikutuksia Kintulammin retkeily- ja virkistyskäyttöön sekä luontoon. Paras ratkaisu retkeilyyn ja luonnon kannalta olisi toki se, että nykyisten lupien umpeuduttua Kintulammin ympäristöön ei tulisi enää uusia louhoksia.

Kaavoitustilanne

Kokonkalliota ei ole kaavoitettu kiviainesten ottoon. Voimassaolevassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa Kokonkallion voimassa olevan ympäristölupa-alue ulottuu länsireunastaan hieman Kintulammin luonnonsuojelualuetta ympäröivälle retkeily- ja ulkoilualueelle (VR), mutta on lähes kokonaan maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä (MK).

Ote maakuntakaavan kaavamääräyksistä:

VR, retkeily- ja ulkoilualue

”Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ja alueeltaan laajat taajamarakenteen ulkopuolella sijaitsevat retkeilyn ja ulkoilun alueet.

Suunnittelumääräys:

Alue varataan yleiseen retkeilyyn ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava retkeily- ja ulkoilukäyttöedellytyksien säilyminen ja kehittäminen. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.”

MK, Maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä

”Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätaloustaloutta tai käyttöä vakituiseen tai loma-asumiseen.

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkostojen ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista.”

Kokonkallion louhintaa voi mielestämme pitää maakuntakaavan vastaisena tai ainakin sen tavoitteiden ja hengen vastaisena. Maakuntakaavassa on erikseen osoitettu runsaasti kiviaineshuollon kannalta tärkeitä alueita (EOK), eikä Kokonkallio kuulu niihin. Kiviainesvaraukset on tutkittu ja arvioitu erillisessä Pirkanmaan POSKI -projektissa (Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen). Koska Kokonkallio on maakuntakaavassa MK- ja pieneltä osin VR-aluetta, kaavalla linjataan käytännössä ennemminkin niin, että Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualuetta pitäisi tulevaisuudessa laajentaa – ei suinkaan louhia aluetta ympäröiviä kallioita.

Toiminta-aikojen pidentäminen haitallista

Melua tuottavan toiminnan (murskaus, rikotus, kuormaaminen ja kuljetus, poraaminen, räjäytykset) toiminta-aikojen pidentämiselle nykyisestä ei ole mitään perusteita, käytännössä päinvastoin.

Kiviainesten ottohankkeissa on tavanomaista, että koko kesäkausi rajataan melua tuottavan toiminnan ulkopuolelle, muun muassa virkistyskäytölle ja esimerkiksi lintujen pesinnälle aiheutuvien haittojen vuoksi. Näin on tehty myös Kokonkallion tapauksessa, ja näin toimitaan yleensä jopa sellaisillakin kohteilla, joiden läheisyydessä ei ole merkittävää virkistyskäyttöä. Kokonkallion louhinnan ja murskauksen toiminta-aikojen pidentäminen olisi aiempaakin haitallisempaa nyt, kun aivan alueen viereen on muodostettu käytännössä kansallispuistotasoinen, erittäin suosittu Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualue. Alueella on eniten käyttöä juuri kesäaikaan (ml. loppukevät ja alkusyksy), johon YIT Infra Oy:n ympäristöluvan muutos kohdistuisi.

Ympäristönsuojelulaki

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6. luvussa, 49 §:ssä (Luvan myöntämisen edellytykset) todetaan seuraavaa:

”Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
[...]
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;”

YSL 1. luku 5 § (Määritelmät), 1 momentti:

”[...]

2) [Tässä laissa tarkoitetaan] ympäristön pilaantumisella sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa:

- a) terveyshaittaa;
- b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille;
[...]
- d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä;
- e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä;”

YSL 2. luku 11 § (Sijoituspaikan valinta), 2 momentti:

”Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

[...]

4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus.”

YSL 2. luku 12 § (Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa):

”Luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.”

Edellä listatut lainkohdat osoittavat mielestämme selvästi sen, että Kokonkallion ympäristöluvan muuttaminen niin, että louhinta- ja murskausajoja pidennettäisiin, on ympäristönsuojelulain vastaista. Olennaisin lain vastaisuus liittyy siihen, että louhinnan ja murskauksen salliminen myös kesäaikaan aiheuttaisi merkittävää haittaa Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualueen virkistyskäytölle (YSL 49 §, 5 §). Myös oikeusvaikutteisen kaavan, Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n, ja sen osoittaman käyttötarkoituksen (MK, VR) vastaisuus on selvää (YSL 12 §).

Lopuksi

Vetoamme Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaostoon, että YIT Infra Oy:n hakemus ympäristöluvan muuttamiseksi hylätään louhinnan ja murskauksen toiminta-aikojen pidentämisen osalta.

Tampereella 8.10.2018

Heikki Toivonen
Puheenjohtaja
SLL:n Pirkanmaan piiri ry.

Juho Kytömäki
Sihteeri
SLL:n Pirkanmaan piiri ry.

Antti Putaja
Puheenjohtaja
SLL:n Tampereen yhdistys ry.

Jenni Hakanen
Sihteeri
SLL:n Tampereen yhdistys ry.